

Nr 29.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående finansieringen av kostnaderna för den nya kyrkomusikerorganisationen m. m., såvitt propositionen hänvisats till lagutskott.

Genom en den 31 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 231, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond,

2) lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse,

3) lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm,

4) lag angående upphävande av 7 § lagen den 6 juni 1930 (nr 261) om införande av lagen om församlingsstyrelse m. m.,

5) lag angående ändrad lydelse av 5 § lagen den 6 juni 1930 (nr 262) om skolstyrelse i vissa kommuner, och

6) lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110, s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning.

dels besluta, att den nya kyrkomusikerorganisationen skall träda i kraft den 1 juli 1950, dock att den skall för varje särskilt kyrkomusikerdistrikt träda i tillämpning först från och med månaden näst efter den, då laga-kraftätagande beslut föreligger om distriktsindelningen och tjänstetypen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats meddela bestämmelser

a) rörande fördelningen mellan pastorat och församling av kostnaderna för kyrkomusikernas verksamhet,

b) angående lönetillgångar vid kyrkomusikertjänst;

dels medgiva, att övergångsvis utgående kantorstillägg till kantor, som förflyttas till folk- eller småskollärartjänst, må bestridas från förslagsanslaget till bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de övriga föreskrifter, som föranledas av tjänstereformen.

De under 1) och 6) här ovan upptagna lagförslagen äro av följande lydelse:

Förslag

till

L a g

angående ändring i lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond.

Härigenom förordnas, att 2 § 2 mom. samt 3, 4, 6 och 7 §§ lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

2 §.

2. Såsom prästlönekostnader för visst pastorat betecknas i denna lag de utgifter, som pastoratet enligt vad i särskilda författningar är stadgat har att vidkännas för löner, arvoden och resanslag åt kyrkoherde, komminister och ständigt adjunkt.

3 §.

Från statsverket — — — tillförs kyrkofonden.

Ytterligare skola till kyrkofonden ingå:

1) — — —

(Föreslagen lydelse:)

2 §.

2. Såsom *pastorats* prästlönekostnader och *kyrkomusikerlönekostnader* betecknas i denna lag de utgifter, som pastorat enligt vad i särskilda författningar är stadgat har att vidkännas, *å ena sidan*, för löner, arvoden och resanslag åt kyrkoherde, komminister och ständigt adjunkt *och, å andra sidan*, för *avlönande och pensionering av i församling inom pastoratet anställd kyrkomusiker, som i lagen om kyrkomusiker avses.*

I kyrkomusikerlönekostnad, som här avses, ingår icke belopp, som pastorat har att utgiva i avlöning till kyrkomusiker för av denne bestridd fyllnadstjänstgöring såsom lärare i musik vid läroanstalt.

3 §.

Från statsverket — — — tillförs kyrkofonden.

Ytterligare skola till kyrkofonden ingå:

1) — — —

¹ Senaste lydelse av 3, 4 och 7 §§, se SFS 1942:236, samt av 6 §, se SFS 1949:348.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

4) överskott å avkastningen av pastorats *prästlönetillgångar*, varom förmäles i 4 §;

4) överskott å avkastningen av pastorats *präst- och kyrkomusikerlönetillgångar*, varom förmäles i 4 §;

5) — — —

5) — — —

4 §.

Därest av pastorat förvaltade *prästlönetillgångar* — med undantag av tillgång, vars avkastning skall enligt 7 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning tillgodokomma viss tjänst innehavare utöver lönen eller jämlikt bestämmelse i donationsbrev tillfalla prästänka — lämna så stor behållen avkastning, att därå uppkommer överskott sedan pastoratets *prästlönekostnader* under året samt de i 55 § ecklesiastik boställsordning angivna virkesbehov blivit täckta, skall pastoratet till kyrkofonden inleverera hälften av sådant överskott.

Vad nu — — — och prästlönefondshemman.

6 §.

Enligt vad särskilt är stadgat skola av kyrkofonden gäldas

dels kostnad — — — sådan pension,

dels jämlikt 5 § ecklesiastik boställsordning bestämda arvoden åt *ordförande* i boställsnämnder,

dels belopp — — — klockarhemman hört,

dels ock jämlikt — — — Luleå stift.

4 §.

Därest av pastorat förvaltade *prästlönetillgångar* — med undantag av tillgång, vars avkastning skall enligt 7 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning tillgodokomma viss tjänst innehavare utöver lönen eller jämlikt bestämmelse i donationsbrev tillfalla prästänka — *tillika med pastoratets kyrkomusikerlönetillgångar* lämna så stor behållen avkastning, att därå uppkommer överskott sedan pastoratets *präst- och kyrkomusikerlönekostnader* under året samt de i 55 § ecklesiastik boställsordning angivna virkesbehov blivit täckta, skall pastoratet till kyrkofonden inleverera hälften av sådant överskott.

Vad nu — — — och prästlönefondshemman.

6 §.

Enligt vad särskilt är stadgat skola av kyrkofonden gäldas

dels kostnad — — — sådan pension,

dels jämlikt 5 § ecklesiastik boställsordning bestämda arvoden åt *ledamöter* i boställsnämnder,

dels belopp — — — klockarhemman hört,

dels ock jämlikt — — — Luleå stift.

(Gällande lydelse:)

Härutöver skola av kyrkofonden utgöras:

- 1) — — —
- 9) anslag, som — — — anställda präster.

7 §.

Om för gäldande av pastorats *prästlönekostnader* under året åtgår högre belopp än som täckes dels av avkastningen av pastoratets prästlönetillgångar och av pastoratet tillkommande andel av avkastningen från stiftets prästlönejordsfond och prästlönefondshemman — med undantag som i 4 § sägs — dels ock därutöver av ett belopp, motsvarande en uttaxering för skattekrona inom pastoratet av det öretal, Konungen för året bestämmer, äger pastoratet för vad ytterligare erfordras erhålla tillskott av kyrkofonden, dock ej för gäldande av lönebelopp, som pastoratet enligt 9 eller 10 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning särskilt förbundit sig att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall *löneboställes avkastning* tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (löneboställets normalavkastning), avkastningen av *fond*,

(Föreslagen lydelse:)

Härutöver skola av kyrkofonden utgöras:

- 1) — — —
- 9) anslag, som — — — anställda präster;

10) *bidrag till pastorats kostnad för avlöning, som avses i 2 § 2 mom. andra stycket, med belopp, som av pastoratet utgivits utöver vad vederbörande läroanstalt haft att till avlöningen bidra.*

7 §.

Om för gäldande av pastorats *präst- och kyrkomusikerlönekostnader* under året åtgår högre belopp än som täckes dels av avkastningen av pastoratets prästlönetillgångar och av pastoratet tillkommande andel av avkastningen från stiftets prästlönejordsfond och prästlönefondshemman — med undantag som i 4 § sägs — *samt av pastoratets kyrkomusikerlönetillgångar*, dels ock därutöver av ett belopp, motsvarande en uttaxering för skattekrona inom pastoratet av det öretal, Konungen för året bestämmer, äger pastoratet för vad ytterligare erfordras erhålla tillskott av kyrkofonden, dock ej för gäldande av lönebelopp, som pastoratet enligt 9 eller 10 § lagen om reglering av prästerskapets avlöning särskilt förbundit sig att utgöra.

Vid bestämmande av tillskott, som nu sagts, skall *avkastningen av löneboställe, som avses i ecklesiastik boställsordning*, tagas i beräkning med belopp, som fastställts med tillämpning av 9 § (lönebo-

(Gällande lydelse:)

som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent av fondens kapital, som Konungen med hänsyn till de allmänna ränteförhållandena bestämmer, samt pastorat tillkommande andel av avkastningen av stiftets prästlönejordsfond och prästlönefondshemman upptagas till det belopp, vartill denna andel för näst föregående räkenskapsår uppgått.

(Föreslagen lydelse:)

ställets normalavkastning), avkastningen av *prästlönefond*, som förvaltas av pastorat, beräknas till den procent av fondens kapital, som Konungen med hänsyn till de allmänna ränteförhållandena bestämmer, pastorat tillkommande andel av avkastningen av stiftets prästlönejordsfond och prästlönefondshemman upptagas till det belopp, vartill denna andel för näst föregående räkenskapsår uppgått, samt avkastningen av fastställt boställskapital, som för pastoratet utgör kyrkomusikerlönstillgång, upptagas till belopp motsvarande å boställskapet belöpande boställsränta och avkastningen av annan särskild kyrkomusikerlönstillgång med sitt verkliga belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1950; skolande härvid det genom denna lag under punkt 10) till 6 § andra stycket lagen om kyrkofond fogade stadgandet äga tillämpning jämväl för Karlsborgs pastorat.

Förslag

till

L a g

om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110, s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning.

Häri genom förordnas, att lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

Vid debitering av i slutlig eller tillkommande skatt ingående avgifter till svenska kyrkan eller hennes prästerskap eller betjäning, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest utdebiteras, skall iakttagas, att för den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten dylika avgifter skola med endast hälften av det belopp, som eljest bort utgå, påföras medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsutövning. Vad sålunda är stadgat skall dock gälla endast såvida de främmande trosbekännarna före den 1 januari det år, då debitering av de i slutlig skatt ingående avgifterna verkställs, i laga ordning övergått till eller eljest rättsligen tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen.

(Föreslagen lydelse:)

Vid debitering av i slutlig eller tillkommande skatt ingående avgifter till svenska kyrkan eller hennes prästerskap, *kyrkomusiker* eller betjäning, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest utdebiteras, skall iakttagas, att för den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten dylika avgifter skola med endast hälften av det belopp, som eljest bort utgå, påföras medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsutövning. Vad sålunda är stadgat skall dock gälla endast såvida de främmande trosbekännarna före den 1 januari det år, då debitering av de i slutlig skatt ingående avgifterna verkställs, i laga ordning övergått till eller eljest rättsligen tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1945:905.

(Gällande lydelse:)

I ändamål att dylik lindring må tillgodokomma omförmälda främmande trosbekännare skall intyg om deras namn och bostad ävensom därom, att de under tiden från och med den 1 januari tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen, av denna församlings föreståndare utfärdas och före *den 1 juli* tillställas vederbörande pastorsämbete, som har att *ofördörligen* översända intyget, behörigen granskat, till *den som verkställer debiteringen*.

Äro avgifterna — — — äga rum.

(Föreslagen lydelse:)

I ändamål att dylik lindring må tillgodokomma omförmälda främmande trosbekännare skall intyg om deras namn och bostad ävensom därom, att de under tiden från och med den 1 januari tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen, av denna församlings föreståndare utfärdas och före *april månads utgång* tillställas vederbörande pastorsämbete, som har att före *den 1 juni* översända intyget, behörigen granskat, till *vederbörande lokala skattemyndighet*.

Äro avgifterna — — — äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1950.

Propositionen har, utom såvitt angår de under 2)—5) upptagna lagförslagen, hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet. Vidkommande nyssnämnda lagförslag har propositionen hänvisats till konstitutionsutskottet.

I fråga om de skäl som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att den nya kyrkomusikerorganisationen skall genomföras från och med den 1 juli 1950, dock för varje kyrkomusikerdistrikt först från och med månaden näst efter den, då lagakraftäggande beslut föreligger beträffande distriktsindelningen och tjänstetypen.

Vidare föreslås i propositionen närmare regler för finansieringen av den nya kyrkomusikerorganisationen i nära anslutning till gällande system för finansieringen av församlingsprästernas avlöning. I samband härmed föreslås regler för fördelningen av kostnaderna mellan de kyrkliga kommunerna och skolväsendet samt mellan pastorat och församling.

Slutligen föreslås vissa smärre lagändringar, som föranledas av den nya tjänsteorganisationen, samt en ändring av dissenterskattelagen, föranledd av de år 1949 gjorda ändringarna i ecklesiastika medelsförvaltningsreglementet.

Inledning.

Under senare år ha statsmakterna successivt fattat vissa för en reform av kyrkomusikernas anställnings-, tjänstgörings- och avlöningsförhållanden erforderliga beslut. Ett första steg togs redan år 1938 genom den då antagna klockarboställslagen.

Härefter tillkallade chefen för ecklesiastikdepartementet jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t år 1942 särskilda sakkunniga för utredning angående nyorganisation av den s. k. klockarinstitutionen. Dessa sakkunniga — 1942 års kyrkomusikerutredning (KMU) — framlade sina förslag i ett på två delar uppdelat betänkande, varav del I (SOU 1945: 16) avgavs den 13 april 1945 och del II (SOU 1946: 50) den 27 juni 1946.

I skrivelse till kyrkomötet den 8 november 1946, nr 11, begärde Kungl. Maj:t kyrkomötets förklaring, huruvida kyrkomötet för sin del, å ena sidan, godkände 1 § i ett vid skrivelsen fogat förslag till lag om kyrkomusiker ävensom däri angiven tidpunkt för nämnda lagrums ikraftträdande och, å andra sidan, samtyckte till upphävande, på sätt i lagförslaget avsågs, av däri angivna äldre bestämmelser av kyrkolags natur. Genom omförmälda skrivelse anmodades kyrkomötet att samtidigt avgiva yttrande beträffande vissa vid ärendets föredragning i statsrådet samma dag närmare angivna grunder för nyorganisationen av kyrkomusikertjänsterna samt över ett vid skrivelsen fogat förslag till lag om kungörande i kyrka vid förfall för präst. I skrivelse den 6 december 1946, nr 27, anmälde kyrkomötet, att kyrkomötet för sin del godkänt 1 § i det vid Kungl. Maj:ts omförmälda skrivelse fogade förslaget till lag om kyrkomusiker ävensom däri angiven tidpunkt för nämnda lagrums ikraftträdande och samtyckt till upphävande av förutnämnda bestämmelser av kyrkolags natur. Såsom yttrande beträffande grunderna i övrigt för den avsedda nyorganisationen av kyrkomusikertjänsterna åberopade kyrkomötet vad dess första särskilda utskott härutinnan anfört i sitt i ärendet avgivna betänkande, nr 1.

I proposition den 18 april 1947 (nr 233) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga de omförmälda två lagförslagen. Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts hemställan (riksd. skr. 1947 nr 323).

Med stöd av kyrkomötets och riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 27 juni 1947 dels lag om kyrkomusiker, dels ock lag om kungörande i kyrka vid förfall för präst (SFS 1947 nr 275 och 276), vilka trädde i kraft den 1 juli 1947.

Med de i kyrkomusikerlagen upptagna grundläggande stadgandena hade man nått fram till en lösning — så att säga i princip — av kyrkomusikerfrågan. Innebörden av den ifrågavarande lagen är huvudsakligen den, att de särskilda, till den antikverade klockarinstitutionen hänförliga befattningarna skola ersättas med en enda tjänst, kyrkomusikertjänst, att de blivande innehavarna av denna nya tjänst skola såsom de hittillsvarande

motsvarande befattningshavarna vara kommunalavlönade, samt att avlöningskostnaderna härvid skola bestridas i nära överensstämmelse med vad för närvarande gäller beträffande avlöningen till församlingsprästerskapet.

Nästa steg i ärendet togs genom att Kungl. Maj:t uppdrog åt 1941 års lärarlönesakkunniga att överarbeta KMU:s förslag i kyrkomusikerfrågan. Dessa sakkunniga avgåvo den 1 mars 1949 betänkande (stencilerat) med förslag till kyrkomusikerstadga samt till grundläggande avlöningsbestämmelser för kyrkomusiker. På grundval av detta betänkande avlät Kungl. Maj:t den 1 april 1949 proposition (nr 199) till riksdagen med förslag till nya grunder för kyrkomusikerorganisationen m. m. Förslaget avsåg dels organisationsfrågor i egentlig mening, såsom frågor om indelningen i kyrkomusikerdistrikt, om de olika tjänstetyper som skola förekomma och om kyrkomusikernas tjänstälighanden, dels ock frågan om kyrkomusikernas löneställning. I sistnämnda hänseende innefattade förslaget endast principerna för en löneroglering. Kyrkomusikerfrågan hade sammankopplats med frågan om löneroglering för övningläraarna. Vid propositionen var såsom bilaga fogad ett av 1941 års lärarlönesakkunniga uppgjort förslag till kyrkomusikerstadga.

Sedan första lagutskottet över propositionen avgivit utlåtande, nr 39, och därvid hemställt om vissa jämkningar i de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna, godkände riksdagen utskottets förslag (riksd. skr. 1949 nr 327).

Propositionen innehåller en redogörelse för de beslutade nya grunderna. Därefter göras vissa uttalanden angående kyrkomusikerdistriktets rättsliga ställning.

Såsom förut nämnts kommer den huvudsakliga detaljregleringen i organisatoriskt hänseende att upptagas i en kyrkomusikerstadga, som enligt de av riksdagen för reformen godkända grunderna utfärdas av Kungl. Maj:t.

Frågan om avlönings- och pensionsbestämmelser upptages i propositionen nr 234 till innevarande riksdag, över vilken statsutskottet avgivit utlåtande, nr 155.

För finansieringen av de med kyrkomusikerorganisationen förbundna kostnaderna — vilken som förut nämnts skall ske i huvudsaklig överensstämmelse med gällande bestämmelser för finansieringen av kostnaderna på prästlöneområdet — tarvas ändringar i kyrkofondslagen. Den nya organisationen förutsätter vidare vissa smärre ändringar i ett antal ytterligare författningar, vilka tillkommit under medverkan av riksdagen.

Slutligen må nämnas, att den nya ordningen för finansieringen av kyrkomusikerkostnaderna torde komma att nödvändiggöra mer eller mindre omfattande detaljändringar i vissa författningar av administrativ natur såsom ecklesiastika medelsförvaltningsreglementet.

Ändringarna i kyrkofondslagen.

Enligt 2 § 2 mom. kyrkomusikerlagen skola kostnaderna för kyrkomusikernas verksamhet gäldas, i den mån de icke skola enligt vad särskilt stad-

gas utgöras annorledes, av pastorat och församling, vardera i den utsträckning Konungen efter av riksdagen godkända grunder bestämmer. Härutöver innehåller såsom förut nämnts kyrkomusikerlagen vissa stadganden, vilka vila på den förutsättningen, att *pastoratens* kostnader skola finansieras i nära överensstämmelse med gällande system för gäldande av de med prästlöneväsendet förbundna kostnaderna.

Detta system innebär i huvudsak, att församlingsprästernas löner i princip betalas av respektive pastorat medelst avkastningen av lokala avlöningstillgångar och medel, som erhållas genom kyrkligt-kommunal beskattning (församlingsavgifter), men att ekonomiskt svagare pastorat i skatteutjämnande syfte erhålla tillskott ur kyrkofonden, som i sin tur erhåller medel härtill främst genom den allmänna kyrkoavgiften. För den närmare innebörden av detta i sina detaljer invecklade system lämnades en utförlig redogörelse i Kungl. Maj:ts proposition den 1 april 1949, nr 204, angående nya grunder för avlöningen av präster m. m., till vilken redogörelse här torde få hänvisas. Erinras må dock att den allmänna kyrkoavgiften genom bestämmelse i lagen om kyrkofond är maximerad till 15 öre samt församlingsavgifterna för prästlöneändamål till 20 öre per skattekrona.

De av KMU föreslagna reglerna för *kostnadsfördelningen mellan pastorat och församling* voro intagna i utredningens förslag till kyrkomusikerstadga och anknöto givetvis till den av utredningen föreslagna tjänsteorganisationen. Enligt dessa kostnadsbestämmelser skulle den övervägande delen av kostnaderna för kyrkomusikernas verksamhet — fränsett de med deras skoltjänstgöring förbundna kostnaderna — gäldas av pastoraten, medan endast vissa mindre kostnadsposter pålades vederbörande församling.

Enligt KMU:s förslag skall, när organist fullgör fyllnadstjänstgöring såsom övningslärare i musik, vederbörande läroanstalt ha att till avlöningen bidra med belopp, som enligt avlöningsreglemente för övningslärare skulle ha utgått för denna lärartjänstgöring. Till stöd för förslaget i denna del anförde utredningen huvudsakligen:

Eftersom det kan förväntas, att musiklärarbefattningarna vid de läroanstalter, där kyrkomusikern skall ha att fullgöra här avsedd fyllnadstjänstgöring, komma att vara lägre lönereglerade än nu ifrågavarande kyrkomusikerbefattningar, uppstår det problemet, huruvida det kan vara skäligt att låta läroanstalterna i fråga bestrida hela den på fyllnadstjänstgöringen belöpande, för deras del sålunda förhöjda avlöningen. KMU har funnit starka skäl tala häremot, särskilt som en sådan förpliktelse skulle kunna medföra, att skolorna i gemen — i eget naturligt intresse — sökte undgå, så långt sig göra läte, att få kyrkomusiker anvisad för sin musikundervisning.

Den del av extra ordinarie befattningshavares fyllnadslön, liksom den del av ordinaries på dennes fyllnadstjänstgöring belöpande årslön, som pastoratet komme att få utgiva utöver vad som härför ersättes pastoratet av vederbörande läroanstalt, torde pastoratet skäligen böra gottgöras direkt av kyrkofonden.

En bärande punkt i KMU:s förslag till lösning av kyrkomusikerfrågan har varit den, att mellan pastoraten såsom de huvudsakliga löngivarna åt kyrkomusikerna skall ordnas en *skatteutjämnning genom kyrkofonden* helt

analog med den, som nu förekommer mellan pastoraten såsom löngivare åt församlingsprästerna. Förslaget i denna del är numera godkänt av statsmakterna. Här aktualiseras emellertid vissa mera speciella problem.

För regleringen av det avräkningsförfarande, som komme att erfordras för bestämmandet av vederbörande pastorat för kyrkomusikerlönekostnadernas bestridande tillkommande skatteutjämningsbidrag (tillskott) från kyrkofonden, har KMU föreslagit, att sådan avräkning skall ske enhetligt och gemensamt med avräkningen beträffande prästlönekostnaderna. Kyrkomusiker- och prästlönekostnaderna skola alltså för varje pastorat i avräkningshänseende sammanslås. På samma sätt skall enligt förslaget den pastoraten åliggande redovisningen för överskott å avkastningen av därvarande lönetillgångar grundas på pastoratets sammanräknade kyrkomusiker- och prästlönetillgångar.

KMU erinrade om att det med dess förslag bleve nödvändigt, att de öretal, varefter allmän kyrkoavgift och församlingsavgifter skola uttaxeras, bestämmas vardera till ett gemensamt belopp för båda utgiftsändamålen. Att härvid den nu för *församlingsavgifterna* för prästlöneändamål angivna högsta utdebiteringskvoten måste höjas, syntes vara tydligt. KMU ifrågasatte en höjning med 10 öre.

KMU har vidare framfört förslag till ändringar på ett par ytterligare rätt betydelsefulla punkter i kyrkofondslagen, vilka ändringar dock icke ha ett omedelbart eller tvingande samband med kyrkomusikerreformen. Det ena av dessa förslag avser borttagande i nämnda lag (5 §) av bestämmelsen om maximeringen — till 15 öre per skattekrona — av den allmänna kyrkoavgiften. Det andra ändringsförslaget avser ett tillägg till regleringen i berörda lag (8 §) i syfte att på ett verksammare sätt än hittills kunnat ske säkerställa kyrkofondens kapitalbehållning.

Efter en redogörelse för avgivna yttranden anför *föredraganden, statsrådet Quensel*, bland annat:

»Vad till en början angår fördelningen mellan pastorat och församling av kostnaderna för kyrkomusikernas verksamhet så synes intet vara att erinra mot själva den princip, som varit bestämmande för KMU:s förslag till reglering på denna punkt. De av 1949 års riksdag godkända grunderna för den nya kyrkomusikerorganisationen innefatta emellertid i ett flertal hänseenden rätt betydande avvikelser från KMU:s ursprungliga organisationsförslag. Och de sakkunnigförslag till avlönings- och pensionsbestämmelser för hithörande befattningshavare, som numera framlagts, innebära också — i såväl sakligt som tekniskt hänseende — avvikelser från de av KMU för mera än tre år sedan framlagda motsvarande förslagen. Det konkreta bestämmandet av de kostnadsposter, som skola påläggas pastoraten respektive församlingarna, måste följaktligen nu företagas från i viss utsträckning ändrade utgångspunkter. I anslutning till regleringen i det för 1949 års riksdag framlagda förslaget till *kyrkomusikerstadga* och i sakkunnigför-

slaget till *avlönings- och pensionsbestämmelser* för kyrkomusikerna synes den kostnadsfördelning mellan pastorat och församling, varom här är fråga, samt kostnadsfördelningen mellan de kyrkliga kommunerna och skolväsendet lämpligen kunna närmare bestämmas sålunda:

Å *pastoraten* torde böra ankomma att bestrida kostnaderna för organist och biträdande kyrkomusiker tillkommande lön, semester- och vikariatsersättningar, kallortstillägg och särskilda ersättningar, sjukvård samt begravningshjälp — i fråga om organist dock med avdrag för vad som, utom beträffande flyttningsersättning, sjukvård och begravningshjälp, belöper på av denne fullgjord fyllnadstjänstgöring. I fråga om kantor torde pastoratet böra svara för dels kantorstillägg och förekommande semesterersättning dels ock på den kyrkomusikaliska verksamheten belöpande rese- och traktamentsersättning; för flyttningsersättning, sjukvård och begravningshjälp synes *skoldistriktet* lämpligen böra bära det odelade ansvaret. Vidare lär pastoratet böra ansvara för organist, biträdande kyrkomusiker eller kantor tillkommande personligt lönetillägg. Kostnaden för orgelspelarnas enda avlöningsförmån — arvodet — lär likaledes böra åvila pastoratet. Slutligen torde pastoratet böra i förekommande fall stå för huvudmannavgift för pensionering av kyrkomusiker.

Å *församlingarna* torde böra ankomma kostnaderna för eventuell tjänstebostad åt organist, för notmaterial, för musikinstrument för den fria musikverksamheten, för uppvärmning, städning och belysning av lokaler, som erfordras för kyrkokörsverksamheten och för den fria musikundervisningen, samt för stämning och skötsel i övrigt av musikinstrument i den mån sådant påkallas av instrumentets användning vid den fria musikundervisningen.

Slutligen synes mig böra föreskrivas, att eljest uppkommande särskilda kostnader för kyrkomusikernas verksamhet, varom ej annorledes föreskrivits, skola bestridas av församlingarna.

Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att utfärda erforderliga bestämmelser om ifrågavarande kostnadsfördelning i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag här förordat.

Förslaget om rätt för pastorat att för avlöningen åt organist, som fullgör fyllnadstjänstgöring såsom lärare i musik vid läroanstalt, under viss förutsättning erhålla *bidrag* ur kyrkofonden har jag funnit mig böra biträda.

De ytterligare frågor, för vilka jag i detta sammanhang närmare redogjort, beröra alla kyrkofonden i dess centrala uppgift såsom regulator i det specifikt kyrkliga skatteutjämningsystemet. Jag får då erinra om att riksdagen i december 1949 fattat beslut om en till grunden gående omläggning av de prästerliga avlöningsförhållandena. Denna i princip beslutade reform förutsätter en rätt ingripande revision av de bestämmelser — främst i kyrkofondslagen — som reglera kyrkofondens funktion i skatteutjämningsförfarandet. 1946 års prästlönekommitté är också för närvarande sysselsatt

med utarbetande av konkreta förslag till de författningsändringar, som här komma att visa sig behövliga. Men berörda kommitté kan icke undgå att för utformningen av dessa sina förslag taga omedelbar hänsyn jämväl till den påverkan på den kyrkliga ekonomien, som den numera — ävenledes i princip — beslutade nya kyrkomusikerorganisationen vid dess förestående trädande i tillämpning kan beräknas få. Det ligger — med hänsyn till den sålunda genom omständigheternas makt framtvungna splittrade behandlingsordningen av de båda reformfrågorna — i sakens natur, att de ändringar i kyrkofondslagen, som nu påkallas för kyrkomusikerreformens ikraftträdande, måste få en starkt provisorisk karaktär och överhuvud snävt begränsas till de absolut nödvändiga. Det kan för övrigt förtjäna att framhållas, att icke ens prästlönekommitténs blivande förslag till reglering på ifrågavarande område kan förväntas få någon slutgiltig innebörd. — — —

Med hänsyn till vad jag här och tidigare anfört torde det till en början stå klart, att någon ställning i nu förevarande sammanhang icke lämpligen bör tagas vare sig till förslaget om borttagande av maximeringen av den allmänna kyrkoavgiften eller till förslaget om införande av en regel, som medgäve att av fonden under ett år liden kapitalförlust finge täckas genom överbalsnering under följande år.

Förslaget om *gemensam avräkning med kyrkofonden för kyrkomusiker- och prästlönekostnaderna* har under remissbehandlingen blivit föremål för delade meningar. Till stöd för förslaget har främst hänvisats till den stora lättnad, som det skulle innebära för de myndigheter, som verkställa avräkningarna, att icke behöva göra dubbla sådana, och till att separata avräkningar skulle nödvändiggöra, att särskild församlingsavgift uttoges för bestridande av kyrkomusikerkostnaderna. Från dem, som ställt sig kritiska till förslaget, har särskilt framhållits, att *den gemensamma överskottsredovisningen* vore ägnad att inge principiella betänkligheter.

Under behandlingen i kyrkomötet av kyrkomusikerreformen ansåg jag mig kunna ställa i utsikt, att separat avräkning skulle anordnas, om så vid ytterligare undersökning befundes tekniskt kunna ske utan alltför stora svårigheter. Efter närmare övervägande av frågan har jag emellertid måst stanna för att föreslå, att avräkningen göres gemensam. I första hand har denna min slutliga ståndpunkt bestämts av de mycket påtagliga praktiska fördelarna hos ett sådant förfarande. Jag har här icke kunnat undgå att taga intryck av de farhågor, som från stiftsnämndshåll uttalats mot ett system med dubbla avräkningar. Men ytterligare ett skäl tillkommer. Den av mig nyss understrukna provisoriska karaktären av de ställningstaganden, som nu påkallas, måste i särskild grad avse valet av avräkningsmetod. Huru avräkningarna skola bäst ordnas efter prästlönereformens ikraftträdande blir beroende av bland annat den ordning, i vilken prästernas avlöning kommer att utbetalas. I den här föreliggande ovissa situationen synes det otvivelaktigt innebära minsta omgång att inkoppla pastoratens kyrko-

musikerkostnader på det avräkningsförfarande, som redan består. Visar det sig sedermera att prästlönereformen gör det önskvärt att i avräkningshänseende åtskilja kyrkomusiker- och prästlönekostnaderna, står också möjligheten härtill öppen. Den av mig förordade gemensamma avräkningen innebär nämligen icke någon 'sammanblandning' av ett pastorats prästlöne- och kyrkomusikerlönentillgångar utan endast att avkastningen av tillgångarna under visst år gives en samfälld användning.

I visst samband med frågan om den gemensamma avräkningen står frågan om *höjning av det i kyrkofondslagen stadgade maximum för församlingsavgifterna*. Då KMU år 1946 framlade förslag om en sådan höjning — med 10 öre per skattekrona — var detta förslag, från de förutsättningar som då förelågo, knappast annat än följdriktigt. Vid behandlingen av kyrkomusikerreformen vid nämnda års kyrkomöte ansåg jag mig också kunna godtaga detta förslag, åtminstone — såsom jag uttryckte det — som en lösning tillsvidare. Vad jag åsyftade med denna förslagens provisoriekaraktär var givetvis det bedömandet, att prästlönekommittén, som vid den tiden just påbörjat sitt arbete, icke skulle kunna undgå att taga hithörande invecklade spörsmål till omprövning i deras gemensamma och allsidiga sammanhang. Då jag likväl förordade KMU:s förslag på denna punkt, var det under antagandet, att kyrkomusikerreformen skulle kunnat få sin slutliga lösning redan vid 1947 års riksdag medan prästlönereformen skulle bli en fråga på väsentligt längre sikt. Intervallen mellan lagstiftningsstapperna för de båda reformerna har, såsom det aktuella läget visar, blivit väsentligen kortare än som beräknats. I planläggningen av prästlönekommitténs arbete är också förutsatt, att kommitténs slutliga förslag skola framläggas under loppet av innevarande år.

Med hänsyn till de omständigheter som nu berörts har jag funnit övervägande skäl tala för att, för den korta övergångstid varom här sannolikt kan bli fråga, icke göres rubbning i den gällande regleringen med avseende å maximeringen av församlingsavgifterna och relationen mellan dessa avgifter och allmänna kyrkoavgiften. Beträffande pastorat, som på grund av sitt svaga skatteunderlag redan nu uppbär tillskott från kyrkofonden, kommer kyrkomusikerkostnadernas finansiering tills vidare i enlighet med vad jag här förordat att medföra en icke ringa ekonomisk lättnad i förhållande till den sammanlagda kostnaden för pastoratet och däri ingående församlingar för nu utgående präst- och kyrkomusikerlöner. Det torde dock knappast behöva påpekas, att dessa pastorat icke kunna räkna med såsom säkert, att ett så gynnsamt utfall av den provisoriska regleringen får sin fulla motsvarighet vid den blivande allsidiga omprövningen av skatteutjämningen på det kyrkliga området.»

I fråga om de särskilda ändringarna i kyrkofondslagen må anmärkas, att ändringen i 6 § sammanhänger med propositionen nr 209 till innevarande riksdag med förslag till lag om vissa ändringar i ecklesiastik boställsord-

ning den 30 augusti 1932 (nr 400). Propositionen har tilldelats tredje lagutskottet, vilket enligt vad inhämtats avser att föreslå uppskov med behandlingen av nämnda proposition till höstsessionen.

Särskilda frågor.

1. Av såväl organisatoriska som lönetekniska skäl kan tjänstereformen icke träda i tillämpning samtidigt i alla kyrkomusikerdistrikt i riket utan först successivt under en övergångstid, som kan bliva av avsevärd längd. Med det i propositionen förordade sättet för finansieringen av kostnaderna för kyrkomusikernas verksamhet uppkommer genom detta förhållande ett speciellt problem, som av KMU utvecklats sålunda:

Den situation, som i detta samband närmast påkallar uppmärksamhet, må här belysas med ett exempel. Ett pastorat består av församlingarna A, B och C. Förutsättningarna för tjänstereformens omedelbara genomförande föreligga endast i församlingen A. Under en övergångstid, vars längd icke låter sig på förhand beräkna, nödgas vid angivna förhållande församlingarna B och C allt fortfarande ensam bestrida avlöningen vid sina egna oreglerade befattningar men också därjämte — må vara efter en förhållandevis lindrig skattekvot — deltaga i avlölandet av den eller de nya kyrkomusikaliska befattningshavarna i församlingen A. Har härvid församlingen A en svagare ekonomisk ställning än någon av de båda andra församlingarna, lär väl den här framhållna konsekvensen av den uppkomna situationen icke behöva ingiva någon egentlig betänklighet. Men i motsatt fall kan med visst fog sägas, att endera av församlingarna B och C eller båda bli missgynnade.

Man har i själva verket anledning att här fästa uppmärksamheten på en ytterligare omständighet, som — i det nyss anförda exemplet — kan sägas ställa församlingarna B och C i ett i viss mån missgynnadt läge. Det förhållande KMU här åsyftar får för övrigt i förekommande fall sin motsvarighet även för en församling, som ensam bildar pastorat. Frågan skall här med några ord beröras.

Givetvis måste det — och detta redan av tekniska skäl — förutsättas, att alla rikets territoriella pastorat (här fränses det hittills särställda Karlsborgs pastorat) skola redan från och med tjänstereformens första start ha att efter samma grund deltaga i utgörande av den allmänna kyrkoavgiften och sålunda även i den successivt inträdande stegring av densamma, som följer därav att allt flera församlingar bli delaktiga av kyrkofondstillskotten för avlöningen vid nyreglerad kyrkomusikertjänst. Den nu berörda ekonomiska förpliktelsen kan då naturligtvis för en församling, som själv ännu icke kunnat bli delaktig av dylikt tillskott av den anledningen att hinder tills vidare mött för den nya tjänsteorganisationens trädande i tillämpning i församlingen, framstå såsom i viss mån obillig.

Enligt KMU:s mening kunde det komma att visa sig angeläget, att möjlighet icke saknades att i någon form ekonomiskt bispringa särskilda församlingar, varom här vore fråga.

Föredraganden anför:

»Samma ekonomiska situation för den enskilda församlingen uppkommer

därest den nuvarande kyrkomusikern väljer att stå kvar på nuvarande system i stället för att övergå på det nya lönesystemet.

Det synes mig omöjligt att för närvarande kunna taga ställning till de svårigheter av olika slag, som kunna uppkomma av nämnda förhållanden. Med hänsyn härtill föreslår jag, att med prövningen av frågan om särskild ekonomisk reglering av ifrågavarande övergångsförhållanden får anstå tills någon erfarenhet vunnits rörande utfallet i dessa hänseenden av tjänstereformen.»

2. Med lagen om kyrkomusiker upphävdes klockarboställslagen den 9 december 1938 samt den till densamma anknutna kungörelsen den 5 maj 1939, nr 173; dock skola dessa författningar alltjämt gälla intill dess kyrkomusiker blivit anställd för församling enligt kyrkomusikerlagen.

Såväl klockarboställslagen som 1939 års kungörelse innehåller viss rättsreglering, vilken måste iakttagas även efter den nya organisationens ikraftträdande. För lösandet av härmed sammanhängande frågor har KMU framlagt *förslag till kungörelse angående lönetillgångar vid kyrkomusikertjänst*. Förslaget, vilket fogats såsom bilaga vid propositionen, har redigerats på det sätt, att stadgandena däri huvudsakligen givits formen av en hänvisning till de rättsregler, som återfinnas i klockarboställslagen och kungörelsen 1939/173.

Föredraganden erinrar om att den föreslagna kungörelsen har stöd i 2 § lagen om kyrkomusiker samt förordar, att Kungl. Maj:t hemställer om bemyndigande att utfärda erforderliga bestämmelser angående lönetillgångar vid kyrkomusikertjänst i huvudsaklig överensstämmelse med det av KMU framlagda förslaget till kungörelse.

3. Enligt föreliggande förslag till avlöningsreglemente för kyrkomusiker skall kantor, som utan något sitt förvållande förflyttas till folk- eller småskollärartjänst, äga bibehålla det före förflyttningen utgående kantorstillägget, så länge han innehar tjänst av samma slag som den, till vilken han blivit förflyttad, dock högst fem år.

Föredraganden anför:

»Då dylika förflyttningar få antagas komma att — så gott som undantagslöst — vara förestavade av skolorganisatoriska förhållanden och något kyrkomusikaliskt intresse sålunda icke tillgodoses genom desamma, torde det icke böra ifrågakomma att något pastorat skall svara för kostnaden för det efter förflyttningen utgående kantorstillägget eller att kyrkofonden skall direkt belastas härmed. Ifrågavarande kostnader synas mig böra få avföras å det i riksstaten under åttonde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget Folkskolor m. m.: Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor. Fall av dylika ersättningar kunna väntas bli helt få.»

Enligt vad utskottet inhämtat har statsutskottet i sitt ovannämnda utlåtande nr 155 förordat viss komplettering av ifrågavarande regel i det föreslagna avlöningsreglementet för kyrkomusiker.

4. Under denna punkt verkställer *föredraganden* vissa kostnadsberäkningar. Under erinran om beräkningarnas starkt schematiska karaktär uppskattas den av kyrkomusikerreformen föranledda höjningen av allmänna kyrkoavgiften till 1,5 öre per skattekrona.

Ikraftträdandet av den nya kyrkomusikerorganisationen.

I denna del yttrar *föredraganden*:

»I årets statsverksproposition, bilagan För flera huvudtitlar gemensamma frågor, och i propositionen den 20 januari 1950 (nr 41) angående grunderna för höjning av löner enligt statens löneplansförordning har förutsatts, att den nya kyrkomusikerorganisationen skall träda i kraft 1 juli 1950.

Innan ikraftträdandet av denna organisation kan ske i de särskilda församlingarna, måste lagakraftäggande beslut föreligga beträffande indelningen i kyrkomusikerdistrikt och beträffande tjänstetypen i dessa distrikt. Dyliga beslut skola i de flesta fall fattas av vederbörande domkapitel. I vissa fall skola frågorna dock underställas Kungl. Maj:ts prövning. I samtliga fall skall prövningen grundas på förslag eller yttrande från kommunal myndighet, antingen kyrkorådet eller också kyrkorådet och skolstyrelsen.

Från tidpunkten för riksdagens beslut i föreliggande ärende till den 1 juli i år kommer icke att bli så lång tidrymd. Det kan därför förutses, att lagakraftäggande beslut i angivna frågor i regel icke kunna föreligga till den 1 juli i år, icke ens om vissa förberedande åtgärder kunna vidtagas före riksdagsbeslutet. Med hänsyn härtill föreslår jag, att den nya kyrkomusikerorganisationen beslutas skola träda i kraft beträffande varje särskilt kyrkomusikerdistrikt från och med månaden näst efter den, då lagakraftäggande beslut föreligger om distriktsindelningen och tjänstetypen, dock tidigast den 1 juli 1950.

I den mån den nya kyrkomusikerorganisationen träder i tillämpning beträffande de särskilda kyrkomusikerdistrikten, komma pastoraten i stället för församlingarna att få i första hand svara för kostnaderna för kyrkomusikernas avlönande. Den omständigheten, att nyorganisationen för vissa pastorat kan komma att tillämpas redan under loppet av innevarande kalenderår, d. v. s. under löpande kyrkligt-kommunala statperiod, synes icke behöva för sådant pastorat medföra några mera svår bemästrade ekonomiska problem. I avräkning med kyrkofonden kunna dock pastoratets och dess församlingars utgifter för 1950 för den nya organisationen icke bli definitivt reglerade förrän i och med den på hösten 1951 verkställda slutliga avräkningen för 1950. På samma sätt skulle motsvarande utgifter för 1951 icke komma att avräkningsmässigt slutregleras förrän på hösten 1952 i den slutliga avräkningen för 1951. För att underlätta församlingar-

nas statberäkningar för 1951 med avseende å kyrkomusikerkostnaderna och samtidigt bereda pastoraten ett visst förskott till ifrågavarande utgifter för nämnda år, kan det dock bli erforderligt att stiftsnämnderna hösten 1950 uppgöra särskilda preliminära avräkningar för varje pastorat för 1951 med hänsyn till dessa kostnader. Ifrågakommande förskott komma då att tillhandahållas pastoraten under januari 1951. Kungl. Maj:t torde — därest riksdagen icke framställer erinran häremot — böra meddela de för dylik reglering erforderliga bestämmelserna.»

Utskottet.

Redan vid 1947 års riksdag fattades vissa för den tillämnade kyrkomusikerreformen grundläggande beslut. Den närmare utformningen av tjänsteorganisationen och kyrkomusikernas löneställning underställdes fjolårets riksdag. Vissa frågor återstå att behandla innevarande år. Sålunda ha i förevarande proposition framlagts förslag bland annat angående tidpunkten för reformens ikraftträdande och finansieringen av kostnaderna för den nya kyrkomusikerorganisationen. I anslutning därtill framläggas förslag om ändringar i kyrkofondslagen och vissa andra författningar. Av sistnämnda författningsförslag har endast förslaget till ändring i dissenterskattelagen behandlats av utskottet.

Den nya kyrkomusikerorganisationen föreslås skola träda i kraft den 1 juli 1950. Detta står i överensstämmelse med vad tidigare förutsatts. En inskränkning sker dock så till vida, att organisationen för varje särskilt kyrkomusikerdistrikt skall träda i tillämpning först från och med månaden näst efter den, då lagakraftäggande beslut föreligger om distriktsindelningen och tjänstetypen. Sagda inskränkning är betingad av praktiska skäl. Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del.

De i propositionen framlagda förslagen om finansiering av kostnaderna för den nya kyrkomusikerorganisationen avse huvudsakligen dels fördelning av nämnda kostnader mellan pastoraten och församlingarna, dels ock, i fråga om de på pastoraten fallande kostnaderna, grunder för det över kyrkofonden skeende skatteutjämningsförfarandet. Ändringarna i kyrkofondslagen sammanhännga huvudsakligen med den föreslagna regleringen i sist angivna del.

Kungl. Maj:ts förslag i finansieringsfrågorna synas väl avvägda och tillstyrkas av utskottet. En av de föreslagna ändringarna i kyrkofondslagen är, såsom den föregående redogörelsen utvisar, en följd av ett i särskild proposition framlagt förslag till ändring i ecklesiastika boställsordningen. Oaktat sistnämnda förslag icke torde komma att behandlas av riksdagen

förrän efter det tilltänkta ikraftträdandet av nu ifrågavarande lagförslag, torde hinder icke möta mot att detta genomföres. Utskottet har ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot detsamma. Förslaget till ändring i dissenterskattelagen får utskottet tillstyrka.

Beträffande övriga i propositionen avhandlade, på utskottets behandling ankommande frågor vill utskottet endast anmärka följande.

I avsnittet Särskilda frågor beröras under punkten 1 de särskilda problem som uppstå genom att reformen icke träder i kraft samtidigt i alla kyrkomusikerdistrikt. Såsom i propositionen utvecklats, kan under en övergångstid den ekonomiska belastningen å skilda församlingar bli synnerligen skiftande. De församlingar, som stå kvar å det äldre systemet, kunna få långt större utgifter än församlingar, där reformen trätt i tillämpning. Denna övergångstid kan bli avsevärd, om kyrkomusikern i distriktet väljer att stå kvar på nuvarande system. KMU ifrågasatte att dessa församlingar skulle kunna erhålla bidrag i särskild ordning ur kyrkofonden. Föredraganden har för sin del uttalat, att prövningen av frågan om särskild ekonomisk reglering av ifrågavarande övergångsförhållanden får anstå tills någon erfarenhet vunnits rörande utfallet i dessa hänseenden av tjänstereformen.

Enligt utskottets mening föreligga uppenbara svårigheter att för närvarande taga ställning till spörsmålet. Emellertid är det tydligt, att den ojämnhet i belastningen, varom här är fråga, kan bli synnerligen kännbar för små församlingar med ringa skatteunderlag. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan och utan dröjsmål för riksdagen framlägger de förslag, som kunna visa sig erforderliga.

Under punkten 3 i samma avsnitt upptages fråga om anlitande av det i riksstaten under åttonde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget Folkskolor m. m.: Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor. Ur detta anslag skall enligt propositionens förslag gäldas ersättning till kontor, som utan något sitt eget förvållande förflyttas till folk- eller småskollärartjänst. Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen har statsutskottet föreslagit viss komplettering av den regel, efter vilken ifrågavarande ersättningar skola utgå. Genom denna komplettering kommer belastningen å anslaget att något ökas. Detta torde emellertid icke utgöra hinder mot bifall till Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del, vilket synes välmotiverat.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte *dels* antaga de i propositionen framlagda förslagen till lag angående ändring i lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond samt till lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110, s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till

svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning,
dels ock bifalla de förslag, som — utöver lagförslagen —
framlagts i propositionen.

Stockholm den 16 maj 1950.

På första lagutskottets vägnar:

VERNER HEDLUND.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Olofsson, Lodenius, Lundgren, Lindblom, Cassel, Lindgren och John Wiktor Jonsson;

från andra kammaren: herrar Hedlund i Östersund, Johansson i Norrfors, Lindberg, Johnsson i Stockholm, Landgren, Hedqvist, Gustafsson i Borås, och Östlund.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
